

عنوان مقاله:

مطالعه تطبیقی و تطوری نقوش هندسی در مواد باستانی و آثار هنری مازندران

محل انتشار:

دوفصلنامه جستارهای باستانشناسی ایران پیش از اسلام، دوره 1، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

رحمت عباس نژادسرسی - استادیار گروه باستان شناسی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه مازندران

معینه السادات حجازی - عضو هیات علمی گروه صنایع دستی، دانشکده هنر، دانشگاه بجنورد

خلاصه مقاله:

مازندران یکی از بخش های مهم سرزمینهای شمالی ایران محسوب می گردد که بین دامنه های شمالی البرز مرکزی و کرانه های جنوبی دریای خزر قرار گرفته است. قدمت حضور انسان در این منطقه به دوران پارینه سنگی فوقانی و میانسنگی باز می گردد. این سرزمین از دیرباز مهد هنرهای مختلف بوده است. سفالهای مکشوفه از غارهای هوتو و کمر بند از قدیمی ترین نمونه های سفالگری در فلات ایران هستند. شکل گیری، تحول و تغییر نقش مایه های موجود روی مواد باستانی و آثار هنری یکی از موضوعات مهم در باستان شناسی است که منجر به شناخت جنبه های اقتصادی، اجتماعی و ایدئولوژیکی جوامع گذشته می شود. این پژوهش با هدف بررسی تطبیقی نقش مایه ها از دوران پیشاتاریخی و دوران تاریخی تا به امروز انجام پذیرفته است. شناسایی و طبقه بندی، بررسی روند تحول و حتی المقدور بازشناسی مفاهیم آنها با روش های کتابخانه ایو میدانی صورت گرفته است. بر پایه این پژوهش، نقش مایه های مذکور به انواع هندسی، گیاهی، حیوانی، انسانی و نمادین تقسیم شده اند. اما در این مقاله تنها به توصیف و تشریح انواع نقوش هندسی پرداخته ایم. باید اذعان کرد که به دلیل ضعف کاوش های باستان شناختی در این منطقه، ما با کمبود مدارک مربوط روبرو بودیم. در هر حال، نقش مایه های هندسی مورد مطالعه تنوع زیادی دارند؛ برخی از آنها در طول زمان استمرار یافتند، بعضی دیگر تطور و تغییر پیدا کردند و برخی دیگر، از میان رفته اند. طبیعت، مذهب و فرهنگ بومی از عوامل موثر در شکل گیری و تداوم این نقش مایه ها بوده اند.

کلمات کلیدی:

نقش مایه هندسی، مازندران، مواد باستانی، آثار هنری، پیش از تاریخ، دوران تاریخی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/991704>

